

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

της 20ής Μαΐου 2003 *

Στην υπόθεση C-108/01,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του House of Lords (Ηνωμένο Βασίλειο) προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 234 ΕΚ, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου μεταξύ

Consorzio del Prosciutto di Parma,

Salumificio S. Rita SpA

και

Asda Stores Ltd,

Hygrade Foods Ltd,

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία των κανονισμών (ΕΟΚ) 2081/92 του Συμβουλίου, της 14ης Ιουλίου 1992, για την προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων και των ονομασιών προέλευσης των γεωργικών προϊόντων και των τροφίμων (ΕΕ L 208, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε με την Πράξη περί των όρων προσχωρήσεως της Δημοκρατίας της Αυστρίας, της Δημοκρατίας της Φινλανδίας και του Βασιλείου της Σουηδίας και των προσαρμογών των Συνθηκών επί των

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

οποίων βασίζεται η Ένωση (ΕΕ 1994, C 241, σ. 21, και ΕΕ 1995, L 1, σ. 1), και (ΕΚ) 1107/96 της Επιτροπής, της 12ης Ιουνίου 1996, σχετικά με την καταχώριση των γεωγραφικών ενδείξεων και των ονομασιών προέλευσης σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 17 του κανονισμού 2081/92 (ΕΕ L 148, σ. 1),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

συγκείμενο από τους G. C. Rodríguez Iglesias, Πρόεδρο, J.-P. Puissochet, M. Wathelet, R. Schintgen και C. W. A. Timmermans, προέδρους τμήματος, C. Gulmann (εισηγητή), D. A. O. Edward, P. Jann, B. Σκουρή, F. Macken, N. Colneric, S. von Bahr και J. N. Cunha Rodrigues, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: S. Alber

γραμματέας: M.-F. Contet, κύρια υπάλληλος διοικήσεως,

λαμβάνοντας υπόψη τις γραπτές παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

— το Consorzio del Prosciutto di Parma και η Salumificio S. Rita SpA, εκπροσωπούμενα από τον F. Capelli, avvocato, και τον A. Barone, solicitor,

— οι Asda Stores Ltd και Hygrade Foods Ltd, εκπροσωπούμενες από τους N. Green, QC, και M. Hoskins, barrister, ενεργούντες κατ' εντολή των Eversheds, solicitors, και Clarke Willmott και Clarke, solicitors,

- η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, εκπροσωπούμενη από την G. Amodeo, επικουρούμενη από τον C. Lewis, barrister,

- η Ισπανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την M. López-Monís Gallego,

- η Γαλλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον G. de Bergues και την L. Bernheim,

- η Ιταλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον U. Leanza, επικουρούμενο από τον O. Fiumara, avvocato dello Stato,

- η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον J. L. Iglesias Buhigues, καθώς και από τις C. O'Reilly και A.-M. Rouchaud,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις προφορικές παρατηρήσεις του Consorzio del Prosciutto di Parma και της Salumificio S. Rita SpA, της Asda Stores Ltd, της Hygrade Foods Ltd, της Γαλλικής και της Ιταλικής Κυβέρνησης, καθώς και της Επιτροπής, κατά τη συνεδρίαση της 19ης Φεβρουαρίου 2002,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 25ης Απριλίου 2002,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Με διάταξη της 8ης Φεβρουαρίου 2001, που περιήλθε στο Δικαστήριο στις 7 Μαρτίου 2001, το House of Lords υπέβαλε, κατ' εφαρμογή του άρθρου 234 ΕΚ, προδικαστικό ερώτημα ως προς την ερμηνεία των κανονισμών (ΕΟΚ) 2081/92 του Συμβουλίου, της 14ης Ιουλίου 1992, για την προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων και των ονομασιών προέλευσης των γεωργικών προϊόντων και των τροφίμων (ΕΕ L 208, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε με την Πράξη περί των όρων προσχωρήσεως της Δημοκρατίας της Αυστρίας, της Δημοκρατίας της Φινλανδίας και του Βασιλείου της Σουηδίας και των προσαρμογών των Συνθηκών επί των οποίων βασίζεται η Ένωση (ΕΕ 1994, C 241, σ. 21, και ΕΕ 1995, L 1, σ. 1, στο εξής: κανονισμός 2081/92), και (ΕΚ) 1107/96 της Επιτροπής, της 12ης Ιουνίου 1996, σχετικά με την καταχώρηση των γεωγραφικών ενδείξεων και των ονομασιών προέλευσης σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 17 του κανονισμού 2081/92 (ΕΕ L 148, σ. 1).

- 2 Το εν λόγω ερώτημα έχει υποβληθεί στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ αφενός του Consorzio del Prosciutto di Parma (στο εξής: Consorzio), ενώσεως παραγωγών ζαμπόν Πάρμας με έδρα στην Ιταλία, και της Salumificio S. Rita SpA (στο εξής: Salumificio), εταιρίας επίσης εγκατεστημένης στην Ιταλία που παράγει ζαμπόν Πάρμας και είναι μέλος του Consorzio, και αφετέρου της Asda Stores Limited (στο εξής: Asda), εταιρίας εγκατεστημένης στο Ηνωμένο Βασίλειο που διαχειρίζεται υπεραγορές, και της Hygrade Foods Limited (στο εξής: Hygrade), η οποία είναι επίσης εγκατεστημένη στο Ηνωμένο Βασίλειο και εισάγει ζαμπόν Πάρμας, αντικείμενο δε της διαφοράς είναι η εμπορία στο Ηνωμένο Βασίλειο, υπό την προστατευόμενη ονομασία προέλευσης «Prosciutto di Parma» (στο εξής: ΠΟΠ «ζαμπόν Πάρμας»), του ζαμπόν Πάρμας που έχει τεμαχιστεί και συσκευαστεί στο κράτος μέλος αυτό.

Νομικό πλαίσιο

Η εθνική νομοθεσία

- 3 Το άρθρο 1 του νόμου 26, tutela della denominazione di origine «Prosciutto di Parma» (νόμου 26 για την προστασία της προστατευόμενης ονομασίας προέλευσης «ζαμπόν Πάρμας»), της 13ης Φεβρουαρίου 1990 (GURI αριθ. 42, της 20ής Φεβρουαρίου 1990, σ. 3, στο εξής: νόμος της 13ης Φεβρουαρίου 1990), προβλέπει ότι η ονομασία «ζαμπόν Πάρμας» δεν μπορεί να χρησιμοποιείται παρά μόνο για το ζαμπόν που φέρει χαρακτηριστικό σήμα, το οποίο καθιστά διαρκώς δυνατή την αναγνώρισή του, έχει παραχθεί κατόπιν επεξεργασίας φρέσκων χοιρομεριών από ζώα που έχουν εκτραφεί και σφαγεί στο ηπειρωτικό τμήμα της Ιταλίας και έχει παραχθεί σύμφωνα με τις εφαρμοστέες διατάξεις και του οποίου η ωρίμανση έχει πραγματοποιηθεί επί ορισμένη ελάχιστη περίοδο στην ειδική περιοχή παραγωγής.

- 4 Η ειδική περιοχή παραγωγής είναι, κατά το άρθρο 2 του νόμου της 13ης Φεβρουαρίου 1990, ορισμένη περιοχή της επαρχίας της Πάρμας. Το άρθρο 3 ορίζει τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του ζαμπόν Πάρμας, μεταξύ άλλων το βάρος, το χρώμα, το άρωμα και τη γεύση.

- 5 Το άρθρο 6 του ίδιου νόμου ορίζει τα ακόλουθα:
 - μετά την επίθεση του σήματος, το ζαμπόν Πάρμας μπορεί να πωληθεί αποστεωμένο και σε τεμάχια διαφόρων μεγεθών και διαφόρου βάρους ή μπορεί να τεμαχιστεί σε φέτες και να συσκευαστεί κατάλληλα,

- αν δεν είναι δυνατό να διατηρηθεί το σήμα επί του προϊόντος, το σήμα πρέπει να τεθεί με ανεξίτηλη σφραγίδα, ώστε να μην μπορεί να σβηστεί από τη συσκευασία, υπό τον έλεγχο της αρμόδιας αρχής και σύμφωνα με τις μεθόδους που καθορίζουν οι σχετικές εκτελεστικές διατάξεις,

 - στην τελευταία αυτή περίπτωση, οι εργασίες συσκευασίας εκτελούνται στην ειδική περιοχή παραγωγής, η οποία ορίζεται στο άρθρο 2.
- 6 Το άρθρο 11 προβλέπει ότι οι αρμόδιοι υπουργοί μπορούν να αναθέτουν σε μια κοινοπραξία παραγωγών την εποπτεία και τον έλεγχο της παραγωγής.
- 7 Το άρθρο 25 της decreto 253, regolamento di esecuzione della legge 13 febbraio 1990, n° 26 (υπουργικής απόφασης 253, περί εκτελεστικών διατάξεων του νόμου 26 της 13ης Φεβρουαρίου 1990), της 15ης Φεβρουαρίου 1993 (GURI αριθ. 173, της 26ης Ιουλίου 1993, σ. 4, στο εξής: υπουργική απόφαση της 15ης Φεβρουαρίου 1993), προβλέπει ότι ο τεμαχισμός και η συσκευασία του ζαμπόν Πάρμας πρέπει να πραγματοποιούνται από επιχειρήσεις εγκατεστημένες εντός της ειδικής περιοχής παραγωγής του και αναγνωρισμένες από το Consorzio.
- 8 Το άρθρο 26 της ίδιας υπουργικής απόφασης επιβάλλει την παρουσία εκπροσώπων του Consorzio κατά τον τεμαχισμό και τη συσκευασία του προϊόντος.
- 9 Η υπουργική απόφαση της 15ης Φεβρουαρίου 1993 περιλαμβάνει επίσης διατάξεις για τη συσκευασία και τη σήμανση.

- 10 Με υπουργική απόφαση της 12ης Απριλίου 1994 ανατέθηκε στο Consorzio η επίβλεψη της εφαρμογής των διατάξεων που διέπουν την ονομασία προέλευσης «ζαμπόν Πάρμας».

Η κοινοτική νομοθεσία

- 11 Το άρθρο 29 ΕΚ ορίζει τα εξής:

«Οι ποσοτικοί περιορισμοί επί των εξαγωγών καθώς και όλα τα μέτρα ισοδυνάμου αποτελέσματος απαγορεύονται μεταξύ των κρατών μελών.»

- 12 Κατά το άρθρο 30 ΕΚ, το άρθρο 29 ΕΚ δεν αντιτίθεται στις απαγορεύσεις ή στους περιορισμούς των εξαγωγών που δικαιολογούνται, μεταξύ άλλων, από λόγους προστασίας της βιομηχανικής και εμπορικής ιδιοκτησίας.

- 13 Το άρθρο 2 του κανονισμού 2081/92 ορίζει τα εξής:

«1. Η κοινοτική προστασία των ονομασιών προέλευσης και των γεωγραφικών ενδείξεων των γεωργικών προϊόντων και τροφίμων επιτυγχάνεται σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό.

Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, νοούνται ως:

α) “ονομασία προέλευσης”: το όνομα μιας περιοχής, ενός συγκεκριμένου τόπου ή, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, μιας χώρας, το οποίο χρησιμοποιείται στην περιγραφή ενός γεωργικού προϊόντος ή ενός τροφίμου:

— που κατάγεται από αυτή την περιοχή, το συγκεκριμένο τόπο ή τη χώρα αυτή

και

— του οποίου η ποιότητα ή τα χαρακτηριστικά οφείλονται κυρίως ή αποκλειστικά στο γεωγραφικό περιβάλλον, που περιλαμβάνει τους φυσικούς και ανθρώπινους παράγοντες, και του οποίου η παραγωγή, η μεταποίηση και η επεξεργασία λαμβάνουν χώρα στην οριοθετημένη γεωγραφική περιοχή

[...].».

14 Το άρθρο 4 του ίδιου κανονισμού διευκρινίζει τα εξής:

«1. Για να δικαιούται προστατευόμενης ονομασίας προέλευσης (ΠΟΠ) [...] ένα γεωργικό προϊόν ή ένα τρόφιμο πρέπει να ανταποκρίνεται σε προδιαγραφές.

2. Οι προδιαγραφές περιλαμβάνουν τουλάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία:

- α) το όνομα του γεωργικού προϊόντος ή του τροφίμου, καθώς και την ονομασία προέλευσης [...]
- β) την περιγραφή του γεωργικού προϊόντος ή του τροφίμου, που περιλαμβάνει, ενδεχομένως, τις πρώτες ύλες και τα κυριότερα φυσικά, χημικά, μικροβιολογικά ή/και οργανοληπτικά χαρακτηριστικά του γεωργικού προϊόντος ή του τροφίμου
- γ) τη γεωγραφική οριοθέτηση [...]
- δ) τα στοιχεία που αποδεικνύουν ότι το γεωργικό προϊόν ή το τρόφιμο κατάγεται από τη γεωγραφική περιοχή, κατά την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 2, στοιχείο α' [...]
- ε) την περιγραφή της μεθόδου παραγωγής του γεωργικού προϊόντος ή του τροφίμου και, ενδεχομένως, τις τοπικές, θεμιτές και συνήθεις μεθόδους
- στ) τα στοιχεία που αποδεικνύουν τον δεσμό με το γεωγραφικό περιβάλλον ή με τη γεωγραφική καταγωγή κατά την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 2, στοιχείο α' [...]
- ζ) τα σχετικά στοιχεία του ή των δομών ελέγχου που προβλέπονται στο άρθρο 10

η) τα ειδικά στοιχεία της επισημάνωσης που συνδέονται με την ένδειξη “ΠΟΠ” [...] ή τις ισοδύναμες εθνικές παραδοσιακές ενδείξεις·

θ) τις τυχόν προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται δυνάμει των κοινοτικών ή/και εθνικών διατάξεων.»

- 15 Τα άρθρα 5 έως 7 προβλέπουν τη συνήθη διαδικασία για την καταχώριση των ΠΟΠ. Η διαδικασία αυτή περιλαμβάνει την υποβολή αιτήσεως στην Επιτροπή μέσω του κράτους μέλους (άρθρο 5, παράγραφοι 4 και 5). Η αίτηση αυτή συνοδεύεται από προδιαγραφές που περιλαμβάνουν τα στοιχεία που προβλέπει το άρθρο 4 (άρθρο 5, παράγραφος 3). Η Επιτροπή εξακριβώνει κατά πόσον η αίτηση περιλαμβάνει όλα τα στοιχεία που προβλέπει το άρθρο 4 (άρθρο 6, παράγραφος 1). Αν καταλήξει σε θετικό συμπέρασμα, δημοσιεύει στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*, μεταξύ άλλων, το όνομα του προϊόντος, τα κυριότερα στοιχεία της αίτησης και τις αναφορές στις εθνικές διατάξεις που διέπουν την επεξεργασία, την παραγωγή ή την παρασκευή του (άρθρο 6, παράγραφος 2). Κάθε κράτος μέλος ή νομικό ή φυσικό πρόσωπο που θεωρεί ότι βλάπτονται τα έννομα συμφέροντά του μπορεί να υποβάλει κατά της καταχώρισης ένσταση, η οποία εξετάζεται σύμφωνα με ορισμένη διαδικασία (άρθρο 7). Αν δεν υποβληθεί καμία ένσταση, η Επιτροπή καταχωρίζει την ονομασία και τη δημοσιεύει στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* (άρθρο 6, παράγραφοι 3 και 4).

- 16 Το άρθρο 8 ορίζει τα εξής:

«Οι ενδείξεις “ΠΟΠ” [...] ή οι ισοδύναμες παραδοσιακές εθνικές ενδείξεις δεν μπορούν να αναγράφονται παρά μόνο στα γεωργικά προϊόντα και τα τρόφιμα που συμφωνούν με τον παρόντα κανονισμό.»

17 Το άρθρο 10, παράγραφος 1, ορίζει τα εξής:

«Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε, το αργότερο έξι μήνες μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού, να έχουν συσταθεί δομές ελέγχου, σκοπός των οποίων θα είναι να εξασφαλίζουν ότι τα γεωργικά προϊόντα και τα τρόφιμα που φέρουν προστατευόμενη ονομασία ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις των προδιαγραφών.»

18 Το άρθρο 13, παράγραφος 1, στοιχείο α', προβλέπει ότι οι καταχωρισμένες ονομασίες προέλευσης προστατεύονται από οποιαδήποτε άμεση ή έμμεση εμπορική χρήση μιας καταχωρισμένης ονομασίας για προϊόντα που δεν καλύπτονται από την καταχώριση, εφόσον τα προϊόντα αυτά είναι συγκρίσιμα με τα προϊόντα που έχουν καταχωριστεί με την ονομασία αυτή ή εφόσον η χρήση αυτή αποτελεί εκμετάλλευση της φήμης της προστατευόμενης ονομασίας.

19 Το άρθρο 17 προβλέπει μια απλοποιημένη διαδικασία καταχωρίσεως των ήδη νόμιμα προστατευόμενων ονομασιών:

«1. Εντός προθεσμίας έξι μηνών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού, τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή ποιες από τις νομίμως προστατευόμενες ονομασίες τους [...] επιθυμούν να καταχωρήσουν δυνάμει του παρόντος κανονισμού. [...]

2. Η Επιτροπή καταχωρεί, με τη διαδικασία του άρθρου 15 [επικουρία της Επιτροπής από επιτροπή την οποία αποτελούν αντιπρόσωποι των κρατών μελών και, ενδεχομένως, παρέμβαση του Συμβουλίου], τις ονομασίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 οι οποίες συμφωνούν με τα άρθρα 2 και 4. Το άρθρο 7 [που ρυθμίζει το δικαίωμα ενστάσεως] δεν εφαρμόζεται. [...]

3. Τα κράτη μέλη μπορούν να διατηρούν την εθνική προστασία των ονομασιών που ανακοινώνονται σύμφωνα με την παράγραφο 1 μέχρι την ημερομηνία που θα ληφθεί απόφαση για την καταχώρηση.»

20 Ο κανονισμός 1107/96, ο οποίος τέθηκε σε εφαρμογή στις 21 Ιουνίου 1996, προβλέπει, στη στήλη «Προϊόντα με βάση το κρέας», την καταχώριση, μεταξύ άλλων, της ΠΟΠ «ζαμπόν Πάρμας».

21 Στις 26 Οκτωβρίου 1996 η Επιτροπή δημοσίευσε στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* ανακοίνωση για τις δομές ελέγχου που κοινοποιούνται από τα κράτη μέλη σύμφωνα με το άρθρο 10, παράγραφος 2, του κανονισμού 2081/92 (ΕΕ C 317, σ. 3). Σκοπός της δημοσίευσης αυτής είναι να γνωστοποιηθούν οι φορείς που είναι αρμόδιοι για τον έλεγχο κάθε γεωγραφικής ένδειξης ή ονομασίας προέλευσης που έχει καταχωριστεί δυνάμει του κανονισμού 2081/92. Για την ΠΟΠ «ζαμπόν Πάρμας» αναφέρεται το Consorzio, του οποίου γνωστοποιείται η διεύθυνση.

Η διαφορά της κύριας δίκης

22 Η Asda εκμεταλλεύεται μια αλυσίδα υπεραγορών στο Ηνωμένο Βασίλειο. Στις υπεραγορές αυτές πωλεί, μεταξύ άλλων, ζαμπόν με την ονομασία «ζαμπόν Πάρμας», το οποίο προμηθεύεται, τεμαχισμένο ήδη, από την Hygrade, η οποία το προμηθεύεται, αποστεωμένο μεν, αλλά όχι τεμαχισμένο, από Ιταλό παραγωγό που είναι μέλος του Consorzio. Το ζαμπόν τεμαχίζεται και συσκευάζεται από την Hygrade σε ερμητικώς σφραγιζόμενα πακέτα, έκαστο των οποίων περιέχει πέντε φέτες ζαμπόν.

23 Στα πακέτα αναγράφονται οι ακόλουθες ενδείξεις: «ASDA A taste of Italy PARMA HAM Genuine Italian Parma Ham» («ASDA Γεύση από Ιταλία ZAMPION PARMAS Γνήσιο ιταλικό ζαμπόν Πάρμας»).

- 24 Στο πίσω μέρος των πακέτων αναγράφεται «PARMA HAM All authentic Asda continental meats are made by traditional methods to guarantee their authentic flavour and quality» («ZAMPION ΠΑΡΜΑΣ Όλα τα αυθεντικά προϊόντα κρέατος της Asda που προέρχονται από την ηπειρωτική Ευρώπη παρασκευάζονται με παραδοσιακές μεθόδους που εγγυώνται την αυθεντική γεύση και ποιότητά τους») και «Produced in Italy, packed in the UK for Asda Stores Limited» («Παρασκευάζεται στην Ιταλία και συσκευάζεται στο Ηνωμένο Βασίλειο για την Asda Stores Limited»).
- 25 Στις 14 Νοεμβρίου 1997 το Consorzio ενήγγαγε στο Ηνωμένο Βασίλειο τις Asda και Hygrade και ζήτησε να υποχρεωθούν οι εναγόμενες, μεταξύ άλλων, να διακόψουν ουσιαστικά τις δραστηριότητές τους, για τον λόγο ότι ήσαν αντίθετες προς τους κανονισμούς που έχουν εφαρμογή στο ζαμπόν Πάρμας.
- 26 Στις 17 Νοεμβρίου 1997 το Consorzio ζήτησε ενώπιον αγγλικών δικαστηρίων τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων κατά των ανωτέρω εταιριών, ώστε να τους επιβληθούν οι υποχρεώσεις που αποτελούσαν το αντικείμενο της αγωγής του και των προτάσεών του.
- 27 Οι Asda και Hygrade ζήτησαν την απόρριψη της αγωγής και της αιτήσεως, ισχυριζόμενες κυρίως ότι ο κανονισμός 2081/92 και/ή ο κανονισμός 1107/96 δεν παρείχαν στο Consorzio τα δικαιώματα που υποστήριξε ότι είχε.
- 28 Η αγωγή και η αίτηση του Consorzio απορρίφθηκαν.
- 29 Το Consorzio άσκησε έφεση ενώπιον του Court of Appeal (England & Wales) (Ηνωμένο Βασίλειο). Το εν λόγω δικαστήριο επέτρεψε στην Salumificio να παρέμβει στη δίκη. Η έφεση απορρίφθηκε με απόφαση της 1ης Δεκεμβρίου 1998.

- 30 Κατόπιν αυτού το Consorzio και η Salumificio υπέβαλαν αίτηση αναιρέσεως στο House of Lords.
- 31 Το House of Lords, κρίνοντας ότι η επίλυση της διαφοράς εξαρτάται από την ερμηνεία των κανονισμών 2081/92 και 1107/96, ανέστειλε την ενώπιόν του διαδικασία και υπέβαλε στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Παρέχει ο κανονισμός (ΕΟΚ) 2081/92 του Συμβουλίου, σε συνδυασμό με τον κανονισμό (ΕΚ) 1107/96 της Επιτροπής και τις προδιαγραφές για την προστατευόμενη ονομασία προελεύσεως (ΠΟΠ) “Prosciutto di Parma”, έγκυρο κοινοτικό δικαίωμα, εναγώγιμο ενώπιον δικαστηρίου κράτους μέλους, για απαγόρευση της λιανικής πώλησεως υπό την ονομασία “Ζαμπόν Πάρμας” του τεμαχισμένου και συσκευασμένου ζαμπόν που προέρχεται από χοιρομέρι το οποίο εξήχθη από την Πάρμα σύμφωνα με τους όρους της ΠΟΠ, αλλά στη συνέχεια δεν τεμαχίστηκε ούτε συσκευάστηκε ούτε επισημάνθηκε σύμφωνα με τις προδιαγραφές;»

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

- 32 Επιβάλλεται εκ προοιμίου η διαπίστωση ότι οι προδιαγραφές βάσει των οποίων καταχωρίστηκε με τον κανονισμό 1107/96 η ΠΟΠ «ζαμπόν Πάρμας» προβλέπουν ρητά, όσον αφορά το πωλούμενο σε φέτες ζαμπόν, την προϋπόθεση τεμαχισμού και συσκευασίας του προϊόντος εντός της περιοχής παραγωγής του και αναφέρουν τον νόμο της 13ης Φεβρουαρίου 1990 και την υπουργική απόφαση της 15ης Φεβρουαρίου 1993 ως τις εθνικές διατάξεις που προβλέπουν, κατά το άρθρο 4, παράγραφος 2, σημείο i, του κανονισμού 2081/92, τις προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται.

- 33 Επιβάλλεται επίσης εκ προοιμίου η παρατήρηση ότι η υπόθεση της κύριας δίκης αφορά τον τεμαχισμό και τη συσκευασία που πραγματοποιούνται σε άλλο στάδιο και όχι στο στάδιο της λιανικής πώλησης ή της κατανάλωσης του προϊόντος στα εστιατόρια, κατά το οποίο είναι βέβαιο ότι δεν έχει εφαρμογή η προϋπόθεση περί τεμαχισμού και συσκευασίας εντός της περιοχής παραγωγής.
- 34 Κατά συνέπεια, οσάκις θα γίνεται λόγος στην παρούσα απόφαση για την προϋπόθεση περί τεμαχισμού και συσκευασίας εντός της περιοχής παραγωγής θα νοούνται μόνο οι εργασίες τεμαχισμού και συσκευασίας που πραγματοποιούνται σε άλλο στάδιο και όχι στο στάδιο της λιανικής πώλησης ή της κατανάλωσης του προϊόντος στα εστιατόρια.
- 35 Από τις ανωτέρω παρατηρήσεις συνάγεται ότι το προδικαστικό ερώτημα περιλαμβάνει ουσιαστικά τέσσερα στοιχεία.
- 36 Το πρώτο στοιχείο αφορά το ζήτημα αν ο κανονισμός 2081/92 έχει την έννοια ότι απαγορεύει, όσον αφορά τη χρήση μιας ΠΟΠ, την επιβολή της προϋπόθεσης περί πραγματοποίησης ορισμένων εργασιών, όπως είναι ο τεμαχισμός και η συσκευασία του προϊόντος, εντός της περιοχής παραγωγής.
- 37 Το δεύτερο στοιχείο αφορά το ζήτημα αν η επιβολή τέτοιας προϋπόθεσης για τη χρήση της ΠΟΠ «ζαμπόν Πάρμας», όσον αφορά το ζαμπόν που διατίθεται στο εμπόριο σε φέτες, συνιστά μέτρο αποτελέσματος ισοδύναμου με ποσοτικό περιορισμό των εξαγωγών, υπό την έννοια του άρθρου 29 ΕΚ.
- 38 Το τρίτο στοιχείο αφορά το ζήτημα αν, σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, η επίμαχη προϋπόθεση μπορεί να θεωρηθεί δικαιολογημένη και συνεπώς συμβατή με την τελευταία αυτή διάταξη.

- 39 Τέλος, το τέταρτο στοιχείο αφορά το ζήτημα αν η προϋπόθεση αυτή μπορεί να αντισταχθεί στους επιχειρηματίες, μολοντί δεν έχει περιέλθει σε γνώση τους.

Επί της δυνατότητας επιβολής, όσον αφορά τη χρήση μιας ΠΟΠ, της προϋπόθεσης περί πραγματοποίησης ορισμένων εργασιών, όπως είναι ο τεμαχισμός και η συσκευασία του προϊόντος, εντός της περιοχής παραγωγής

- 40 Το Consorzio, η Salumificio, η Ισπανική, η Γαλλική και η Ιταλική Κυβέρνηση, καθώς και η Επιτροπή, θεωρούν κατ' ουσία ότι ο κανονισμός 2081/92 επιτρέπει καταρχήν την υπέρ των παραγωγών επιβολή, όσον αφορά τη χρήση μιας ΠΟΠ, της προϋπόθεσης περί πραγματοποίησης ορισμένων εργασιών, όπως είναι ο τεμαχισμός και η συσκευασία του προϊόντος, εντός της περιοχής παραγωγής.

- 41 Οι Asda και Hygrade αμφισβητούν ότι μια τέτοια προϋπόθεση θα μπορούσε καθ' οιονδήποτε τρόπο να αποτελεί μέρος της κοινοτικής νομοθεσίας. Η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου φρονεί ότι ο κανονισμός 2081/92 δεν παρέχει στους παραγωγούς το δικαίωμα να απαγορεύουν την πώληση, υπό τη συγκεκριμένη ΠΟΠ, του προϊόντος που έχει τεμαχιστεί και συσκευαστεί εκτός της περιοχής παραγωγής του.

- 42 Συναφώς διαπιστώνεται ότι τόσο από το γράμμα όσο και από το πνεύμα του κανονισμού 2081/92 προκύπτει ότι οι προδιαγραφές αποτελούν το μέσο με το οποίο καθορίζεται η έκταση της ομοιόμορφης προστασίας που παρέχεται με τον κανονισμό αυτό εντός της Κοινότητας.

- 43 Συγκεκριμένα, προϋπόθεση για την έγκριση μιας ΠΟΠ είναι, κατά το άρθρο 4, παράγραφος 1, του κανονισμού 2081/92, να ανταποκρίνεται το προϊόν σε ορισμένες προδιαγραφές. Κατά το άρθρο 8 του ίδιου κανονισμού, προϋπόθεση για την ανα-

γραφή μιας ΠΟΠ επί του προϊόντος είναι η συμφωνία του προϊόντος με τον κανονισμό και, επομένως, με τις προδιαγραφές, ενώ το άρθρο 13 καθορίζει στη συνέχεια το περιεχόμενο της ομοιόμορφης προστασίας που παρέχει η καταχωρισμένη ονομασία. Το άρθρο 10, παράγραφος 1, διευκρινίζει ότι σκοπός των δομών ελέγχου τις οποίες προβλέπει κάθε κράτος μέλος είναι να εξασφαλίζεται ότι τα προϊόντα που φέρουν ΠΟΠ ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις των προδιαγραφών.

- 44 Κατά το άρθρο 4, παράγραφος 2, του κανονισμού 2081/92, οι προδιαγραφές περιλαμβάνουν τουλάχιστον τα στοιχεία που απαριθμούνται στη διάταξη αυτή, χωρίς η απαρίθμηση αυτή να είναι περιοριστική.
- 45 Μεταξύ αυτών περιλαμβάνονται επομένως τα απαριθμούμενα στα στοιχεία β', δ', ε', η' και θ' της εν λόγω διάταξης, και συγκεκριμένα:
- η περιγραφή του προϊόντος, τα κυριότερα φυσικά, χημικά, μικροβιολογικά ή/και οργανοληπτικά χαρακτηριστικά του,
 - τα στοιχεία που αποδεικνύουν ότι το προϊόν κατάγεται από συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή,
 - η περιγραφή της μεθόδου παραγωγής του προϊόντος και, ενδεχομένως, οι τοπικές, θεμπές και συνήθεις μέθοδοι,
 - τα ειδικά στοιχεία της επισήμανσης που συνδέονται με την ένδειξη «ΠΟΠ»,

— οι τυχόν προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται δυνάμει των κοινοτικών ή/και εθνικών διατάξεων.

- 46 Οι προδιαγραφές περιλαμβάνουν επομένως τον λεπτομερή ορισμό του προστατευόμενου προϊόντος, στον οποίο προβαίνουν οι ενδιαφερόμενοι παραγωγοί, υπό τον έλεγχο του κράτους μέλους που τις διαβιβάζει, στη συνέχεια δε της Επιτροπής, η οποία καταχωρίζει την ΠΟΠ κατ' εφαρμογή είτε της συνήθους διαδικασίας των άρθρων 5 έως 7 είτε της απλοποιημένης διαδικασίας του άρθρου 17 του κανονισμού 2081/92.
- 47 Με τον ορισμό αυτό προσδιορίζονται αφενός η έκταση των υποχρεώσεων που πρέπει να τηρούνται για τη χρήση της ΠΟΠ και αφετέρου η έκταση του συνακόλουθου δικαιώματος που προστατεύεται έναντι των τρίτων λόγω της καταχώρισης της ΠΟΠ, με την οποία προσδίδεται κοινοτική ισχύς σε κανόνες τους οποίους περιέχουν ή αφορούν οι προδιαγραφές.
- 48 Συναφώς επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η διατύπωση του άρθρου 4 του κανονισμού 2081/92 δεν αποκλείει τη δυνατότητα καθορισμού ιδιαίτερων τεχνικών κανόνων για τις εργασίες που καταλήγουν σε διαφορετικούς τρόπους παρουσιάσεως του ίδιου προϊόντος στην αγορά, προκειμένου αφενός να ανταποκρίνονται όλοι αυτοί οι τρόποι παρουσιάσεως στα ποιοτικά κριτήρια στα οποία οι καταναλωτές, σύμφωνα με την τρίτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού αυτού, έχουν την τάση εδώ και πολλά χρόνια να δίδουν προτεραιότητα και αφετέρου το προϊόν να παρέχει την εγγύηση συγκεκριμένης γεωγραφικής καταγωγής, πράγμα για το οποίο υπάρχει, σύμφωνα με την ίδια αιτιολογική σκέψη, ολοένα μεγαλύτερη ζήτηση.
- 49 Αν ληφθούν υπόψη οι δυο αυτοί στόχοι, επιτρέπεται επομένως να θεσπίζονται ιδιαίτεροι τεχνικοί κανόνες για ορισμένες εργασίες, όπως είναι ο τεμαχισμός και η συσκευασία του προϊόντος.
- 50 Κατά συνέπεια, το συμπέρασμα είναι ο κανονισμός 2081/92 έχει την έννοια ότι δεν απαγορεύει, όσον αφορά τη χρήση μιας ΠΟΠ, την επιβολή της προϋπόθεσης περι

πραγματοποιήσεως ορισμένων εργασιών, όπως είναι ο τεμαχισμός και η συσκευασία του προϊόντος, εντός της περιοχής παραγωγής, εφόσον η προϋπόθεση αυτή προβλέπεται από τις προδιαγραφές.

Επί του ζητήματος αν η προϋπόθεση περί τεμαχισμού και συσκευασίας του προϊόντος εντός της περιοχής παραγωγής, η οποία επιβάλλεται για την ΠΟΠ «Ξαμπόν Πάρμας», έχει τον χαρακτήρα μέτρου αποτελέσματος ισοδύναμου με ποσοτικό περιορισμό των εξαγωγών

- 51 Οι Asda και Hygrade ισχυρίζονται ότι οι προϋποθέσεις περί παρουσιάσεως του προϊόντος ενδέχεται να αποτελούν περιορισμούς υπό την έννοια των άρθρων 28 ΕΚ και 29 ΕΚ. Ειδικότερα, η εφαρμογή στο Ηνωμένο Βασίλειο του κανόνα ότι το Ξαμπόν Πάρμας που πωλείται σε φέτες δεν μπορεί να καλύπτεται από την ΠΟΠ παρά μόνο αν έχει τεμαχιστεί και συσκευαστεί εντός της περιοχής παραγωγής μπορεί προδήλως να επηρεάσει άμεσα ή έμμεσα, πραγματικά ή δυνητικά, το ενδοκοινοτικό εμπόριο.
- 52 Η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου φρονεί ότι η επίμαχη στην κύρια δίκη προϋπόθεση συνιστά ποσοτικό περιορισμό των εξαγωγών.
- 53 Πρέπει να υπομνησθεί συναφώς ότι, σύμφωνα με πάγια νομολογία, η απαγόρευση των ποσοτικών περιορισμών καθώς και των μέτρων ισοδύναμου αποτελέσματος ισχύει όχι μόνον όσον αφορά τα εθνικά μέτρα αλλά και τα μέτρα τα προερχόμενα από τα κοινοτικά όργανα (βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 25ης Ιουνίου 1997, C-114/96, Kieffer και Thill, Συλλογή 1997, σ. I-3629, σκέψη 27, και της 13ης Σεπτεμβρίου 2001, C-169/99, Schwarzkopf, Συλλογή 2001, σ. I-5901, σκέψη 37).
- 54 Το άρθρο 29 ΕΚ απαγορεύει όλα τα μέτρα που έχουν ως σκοπό ή ως αποτέλεσμα να περιορίζουν ειδικώς τον ρου των εξαγωγών και να δημιουργούν έτσι διαφορά

μεταχειρίσεως μεταξύ του εσωτερικού εμπορίου κράτους μέλους και του εξαγωγικού του εμπορίου, διασφαλίζοντας ιδιαίτερο πλεονέκτημα στην εθνική παραγωγή ή στην εσωτερική αγορά του ενδιαφερομένου κράτους (βλ., μεταξύ άλλων, σε σχέση με εθνικά μέτρα, την απόφαση της 23ης Μαΐου 2000, C-209/98, *Syndhavnsens Stens & Grus*, Συλλογή 2000, σ. I-3743, σκέψη 34).

- 55 Όπως διαπιστώθηκε με τη σκέψη 32 της παρούσας απόφασης, οι προδιαγραφές της ΠΟΠ «ζαμπόν Πάρμας» προβλέπουν ρητά, όσον αφορά το πωλούμενο σε φέτες ζαμπόν, την προϋπόθεση τεμαχισμού και συσκευασίας του προϊόντος εντός της περιοχής παραγωγής του και αναφέρουν τον νόμο της 13ης Φεβρουαρίου 1990 και την υπουργική απόφαση της 15ης Φεβρουαρίου 1993 ως τις εθνικές διατάξεις που προβλέπουν, κατά το άρθρο 4, παράγραφος 2, σημείο i, του κανονισμού 2081/92, τις προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται. Ο κανονισμός 1107/96, με τον οποίο καταχωρίστηκε η ΠΟΠ «ζαμπόν Πάρμας», ανάγει συνεπώς τον τεμαχισμό και τη συσκευασία εντός της περιοχής παραγωγής σε προϋπόθεση της χρήσης της ΠΟΠ «ζαμπόν Πάρμας», όσον αφορά το πωλούμενο σε φέτες ζαμπόν.
- 56 Συνέπεια της προϋπόθεσης αυτής είναι ότι το παραγόμενο εντός της προβλεπόμενης περιοχής παραγωγής ζαμπόν, το οποίο πληροί τις λοιπές προϋποθέσεις για να δικαιούται την ΠΟΠ «ζαμπόν Πάρμας», δεν επιτρέπεται να τεμαχίζεται εκτός της περιοχής αυτής, καθόσον στην περίπτωση αυτή δεν μπορεί να καλύπτεται πλέον από την εν λόγω ονομασία.
- 57 Αντίθετα, το ζαμπόν Πάρμας που μεταφέρεται εντός της περιοχής παραγωγής του εξακολουθεί να δικαιούται την ΠΟΠ, εφόσον τεμαχίζεται και συσκευάζεται εντός της περιοχής αυτής σύμφωνα με τους κανόνες που περιλαμβάνονται στις προδιαγραφές.
- 58 Επομένως, οι κανόνες αυτοί έχουν ως αποτέλεσμα να περιορίζουν ειδικώς τον ρου των εξαγωγών του ζαμπόν που μπορεί να καλύπτεται από την ΠΟΠ «ζαμπόν Πάρμας» και να δημιουργούν έτσι διαφορά μεταχειρίσεως μεταξύ του εσωτερικού

εμπορίου κράτους μέλους και του εξαγωγικού του εμπορίου. Κατά συνέπεια, δημο-
 ουργούν ποσοτικούς περιορισμούς των εξαγωγών υπό την έννοια του άρθρου 29 ΕΚ
 (βλ. συναφώς απόφαση της 16ης Μαΐου 2000, C-388/95, Βέλγιο κατά Ισπανίας,
 Συλλογή 2000, σ. I-3123, σκέψεις 38 και 40 έως 42).

- 59 Το συμπέρασμα συνεπώς είναι ότι η επιβολή της προϋπόθεσης ότι, για τη χρήση της
 ΠΟΠ «ζαμπόν Πάρμας» για το ζαμπόν που διατίθεται στο εμπόριο σε φέτες, πρέπει
 ο τεμαχισμός και η συσκευασία να έχουν πραγματοποιηθεί εντός της περιοχής
 παραγωγής συνιστά μέτρο αποτελέσματος ισοδύναμου με ποσοτικό περιορισμό των
 εξαγωγών, υπό την έννοια του άρθρου 29 ΕΚ.

*Επί του ζητήματος αν η προϋπόθεση περί τεμαχισμού και συσκευασίας του προ-
 ιόντος εντός της περιοχής παραγωγής είναι δικαιολογημένη*

- 60 Το Consorzio, η Salumificio, η Ισπανική και η Ιταλική Κυβέρνηση, καθώς και η
 Επιτροπή, ισχυρίζονται ότι το Δικαστήριο, με την προπαρατεθείσα απόφαση Βέλγιο
 κατά Ισπανίας, αποφάνθηκε ότι το μέτρο ισοδύναμου αποτελέσματος με ποσοτικό
 περιορισμό των εξαγωγών, το οποίο συνίστατο στην υποχρέωση εμφιαλώσεως οίνου
 ονομασίας προελεύσεως εντός της περιοχής παραγωγής του, υποχρέωση που απο-
 τελούσε την προϋπόθεση για τη χρήση της ονομασίας προελεύσεως, ήταν δικαιο-
 λογημένο, διότι αποσκοπούσε στην προστασία της φήμης της ονομασίας, καθόσον
 εγγυάτο όχι μόνο την αυθεντικότητα του προϊόντος, αλλά και τη διατήρηση της
 ποιότητάς του και των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του. Οι ανωτέρω φρονούν ότι η
 νομολογία που συνάγεται από αυτή την απόφαση μπορεί να εφαρμοστεί κατ' ανα-
 λογία επί της προϋπόθεσης περί τεμαχισμού και συσκευασίας του ζαμπόν Πάρμας
 εντός της περιοχής παραγωγής του, διότι ο δικαιολογητικός λόγος για την προ-
 ύπθεση αυτή έγκειται στην εγγύηση της αυθεντικότητας και της ποιότητας του
 προϊόντος. Η Γαλλική Κυβέρνηση τονίζει ότι η προϋπόθεση αυτή αποτελεί εγγύηση
 για το ότι το προϊόν προέρχεται από τη συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή.

- 61 Οι Asda και Hygrade και η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου υποστηρίζουν ότι ο
 τεμαχισμός και η συσκευασία δεν επηρεάζουν την ποιότητα του ζαμπόν Πάρμας και
 δεν θίγουν τη γνησιότητά του. Με βάση το δεδομένο αυτό, η Κυβέρνηση του Ηνω-

μένου Βασιλείου φρονεί ότι το σκεπτικό της προπαρατεθείσας απόφασης Βέλγιο κατά Ισπανίας, το οποίο ενδείκνυται όντως να εφαρμοστεί κατ' αναλογία στην παρούσα υπόθεση, πρέπει να οδηγήσει στην αντίθετη ακριβώς λύση από ό,τι στην ανωτέρω υπόθεση.

- 62 Υπενθυμίζεται εκ προοιμίου ότι, σύμφωνα με το άρθρο 30 ΕΚ, το άρθρο 29 ΕΚ δεν αντιτίθεται στις απαγορεύσεις ή στους περιορισμούς των εξαγωγών που δικαιολογούνται, μεταξύ άλλων, από λόγους προστασίας της βιομηχανικής και εμπορικής ιδιοκτησίας.
- 63 Επιβάλλεται να τονιστεί ότι η κοινοτική νομοθεσία εμφανίζει γενική τάση προβολής της ποιότητας των προϊόντων στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής, ώστε να ευνοείται η φήμη των εν λόγω προϊόντων, χάρη, ιδίως, στη χρήση ονομασιών προελεύσεως που αποτελούν αντικείμενο ιδιαίτερης προστασίας (βλ. προπαρατεθείσα απόφαση Βέλγιο κατά Ισπανίας, σκέψη 53). Η τάση αυτή συγκεκριμενοποιήθηκε στον τομέα των οίνων ποιότητας με την έκδοση του κανονισμού (ΕΟΚ) 823/87 του Συμβουλίου, της 16ης Μαρτίου 1987, για τη θέσπιση ειδικών διατάξεων σχετικά με τους οίνους ποιότητας που παράγονται εντός καθορισμένων περιοχών (ΕΕ L 84, σ. 59), ο οποίος καταργήθηκε και αντικαταστάθηκε από τον κανονισμό (ΕΚ) 1493/1999 του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 1999, για την κοινή οργάνωση της αμπελοοινικής αγοράς (ΕΕ L 179, σ. 1). Η τάση αυτή εκδηλώθηκε επίσης, όσον αφορά άλλα γεωργικά προϊόντα, με την έκδοση του κανονισμού 2081/92, σκοπός του οποίου, σύμφωνα με τις αιτιολογικές σκέψεις του, είναι, μεταξύ άλλων, η ικανοποίηση των προσδοκιών των καταναλωτών σε σχέση με τα προϊόντα ποιότητας και με την εγγύηση της προέλευσής τους από συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή, καθώς και η διευκόλυνση της βελτιώσεως του εισοδήματος των παραγωγών, υπό ίσους όρους ανταγωνισμού, οι οποίοι καλούνται να καταβάλουν ως αντάλλαγμα προσπάθεια πραγματικής ποιοτικής βελτιώσεως των προϊόντων τους.
- 64 Οι ονομασίες προελεύσεως επιπίπτουν στα δικαιώματα βιομηχανικής και εμπορικής ιδιοκτησίας. Η ισχύουσα κανονιστική ρύθμιση προστατεύει τους δικαιούχους τους από την καταχρηστική χρήση των εν λόγω ονομασιών από τρίτους που επιθυμούν να επωφεληθούν από τη φήμη που αυτές έχουν αποκτήσει. Οι ονομασίες αυτές σκοπό έχουν να διασφαλίσουν ότι το προϊόν στο οποίο αναφέρονται προέρχεται από καθορισμένη γεωγραφική ζώνη και εμφανίζει ορισμένα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά γνωρίσματα. Οι ονομασίες αυτές μπορούν να απολαύουν μεγάλης φήμης μεταξύ των

καταναλωτών και να αποτελούν για τους παραγωγούς που πληρούν τις προϋποθέσεις για να τις χρησιμοποιούν ένα ουσιώδες μέσο προσελκύσεως πελατείας. Η φήμη των ονομασιών προελεύσεως είναι συνάρτηση της εικόνας την οποία έχουν μεταξύ των καταναλωτών. Η ίδια η εικόνα αυτή εξαρτάται ουσιαστικά από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά γνωρίσματα και γενικότερα από την ποιότητα του προϊόντος. Στην ποιότητα αυτή στηρίζεται τελικά η φήμη του προϊόντος (βλ. προπαρατεθείσα απόφαση Βέλγιο κατά Ισπανίας, σκέψεις 54 έως 56). Από την άποψη του καταναλωτή, η σχέση μεταξύ της φήμης των παραγωγών και της ποιότητας των προϊόντων εξαρτάται, επιπλέον, από την πεποίθησή του ότι τα πωλούμενα υπό την ονομασία προέλευσης προϊόντα είναι γνήσια.

65 Οι προδιαγραφές για την ΠΟΠ «ζαμπόν Πάρμας», επιβάλλοντας την υποχρέωση τεμαχισμού και συσκευασίας εντός της περιοχής παραγωγής, αποσκοπούν στην παροχή στους δικαιούχους της ΠΟΠ της δυνατότητας να διατηρήσουν τον έλεγχο επί ενός από τους τρόπους παρουσιάσεως του προϊόντος στην αγορά. Σκοπός της επιβαλλόμενης προϋπόθεσης είναι η κατά το δυνατόν διασφάλιση της ποιότητας και της γνησιότητας του προϊόντος και, συνακόλουθα, της φήμης της ΠΟΠ, της οποίας την ευθύνη αναλαμβάνουν πλήρως και συλλογικώς οι δικαιούχοι της.

66 Στο πλαίσιο αυτό, η επίδικη προϋπόθεση πρέπει να θεωρηθεί ως συμβατή με το κοινοτικό δίκαιο, παρά τα περιοριστικά αποτελέσματά της επί των συναλλαγών, αν αποδεικνύεται ότι συνιστά μέσο αναγκαίο και σύμφωνο με την αρχή της αναλογικότητας, ικανό να διασφαλίσει τη φήμη της ΠΟΠ «ζαμπόν Πάρμας» (βλ. προπαρατεθείσα απόφαση Βέλγιο κατά Ισπανίας, σκέψεις 58 και 59).

67 Συναφώς επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το ζαμπόν Πάρμας καταναλώνεται κυρίως τεμαχισμένο σε φέτες και ότι σκοπός όλων των εργασιών που οδηγούν σε αυτό τον τρόπο παρουσιάσεως είναι κυρίως να επιτυγχάνονται ορισμένη γεύση, ορισμένο χρώμα και ορισμένη υφή, που θα εκτιμήσει ο καταναλωτής.

68 Ο τεμαχισμός και η συσκευασία του ζαμπόν αποτελούν συνεπώς σημαντικές εργασίες, οι οποίες ενδέχεται να βλάπτουν την ποιότητα και, συνακόλουθα, τη φήμη της ΠΟΠ, αν πραγματοποιούνται υπό συνθήκες που καταλήγουν στην παραγωγή

προϊόντος που δεν ανταποκρίνεται στα οργανοληπτικά χαρακτηριστικά που προσδοκά ο καταναλωτής. Οι εργασίες αυτές ενδέχεται επίσης να θίγουν την εγγύηση της γνησιότητας του προϊόντος, αφού έχουν κατ' ανάγκη ως συνέπεια την εξαφάνιση της επισημάνσεως που υπήρχε αρχικά πάνω στα χρησιμοποιούμενα ολόκληρα χοιρομέρια.

- 69 Οι προδιαγραφές για την ΠΟΠ «ζαμπόν Πάρμας», προβλέποντας ορισμένους κανόνες και επιβάλλοντας την τήρηση ορισμένων απαιτήσεων που προβλέπουν οι εθνικές διατάξεις στις οποίες παραπέμπουν, δημιουργούν ένα πλέγμα διατάξεων που ρυθμίζουν σε λεπτομέρειες και με αυστηρότητα τις τρεις φάσεις της παραγωγής που οδηγούν στη διάθεση στην αγορά του συσκευασμένου ήδη σε φέτες ζαμπόν. Η πρώτη φάση περιλαμβάνει την αποστέωση του χοιρομεριού, την προετοιμασία των κομματιών του ζαμπόν, την ψύξη και την κατάψυξή τους πριν από τον τεμαχισμό τους. Η δεύτερη φάση περιλαμβάνει τις εργασίες τεμαχισμού. Η τρίτη συνίσταται στη συσκευασία του τεμαχισμένου ζαμπόν σε κενό και σε προστατευμένη ατμόσφαιρα.
- 70 Κατά τη διάρκεια της βιομηχανικής μεθόδου παραγωγής πρέπει να τηρούνται τρεις βασικοί κανόνες.
- 71 Πρώτον, μετά τον έλεγχο γνησιότητας των χοιρομεριών που πρόκειται να χρησιμοποιηθούν, πρέπει να γίνεται ορισμένη επιλογή. Μόνο τα χοιρομέρια που ανταποκρίνονται σε ορισμένες πρόσθετες και αυστηρότερες προϋποθέσεις, που αφορούν κυρίως το βάρος, τη διάρκεια της ωρίμανσης, την περιεκτικότητα σε νερό, το ποσοστό της περιεχόμενης υγρασίας και τη μη ύπαρξη προφανών ελαττωμάτων, επιτρέπεται να τεμαχίζονται και να συσκευάζονται. Η επιλογή συνεχίζεται στις διάφορες φάσεις της διαδικασίας, εφόσον εμφανίζονται ελαττώματα του προϊόντος, όπως είναι οι κηλίδες λόγω μικρών εσωτερικών αιμορραγιών, οι ανοιχτόχρωμες ζώνες στον μυϊκό ιστό ή το υπερβολικό ενδομυϊκό λίπος, τα οποία δεν μπορούσαν να εντοπιστούν πριν από την αποστέωση ή τον τεμαχισμό.
- 72 Δεύτερον, όλοι οι επιχειρηματίες της περιοχής παραγωγής που προτίθενται να τεμαχίζουν και να συσκευάζουν ζαμπόν Πάρμας πρέπει να έχουν κριθεί κατάλληλοι από την οικεία δομή ελέγχου, η οποία κρίνει επίσης την καταλληλότητα των προμηθευτών των συσκευασιών.

- 73 Τρίτον, οι εκπρόσωποι της οικείας δομής ελέγχου πρέπει να είναι παρόντες και στις τρεις φάσεις της διαδικασίας παραγωγής. Μεριμούν συνεχώς για την τήρηση όλων των απαιτήσεων των προδιαγραφών, περιλαμβανομένης της σημάσεως του προϊόντος σε καθεμία από τις φάσεις αυτές. Μετά την περάτωση των εργασιών πιστοποιούν τον αριθμό των παραχθεισών συσκευασιών.
- 74 Κατά τις διάφορες φάσεις της διαδικασίας παραγωγής πραγματοποιούνται ορισμένες πολύ συγκεκριμένες παρεμβάσεις τεχνικού και ελεγκτικού χαρακτήρα, που αφορούν τη γνησιότητα, την ποιότητα, την υγιεινή και τη σήμανση. Για ορισμένες παρεμβάσεις είναι αναγκαία η πραγματοποίηση εξειδικευμένων εκτιμήσεων, κυρίως κατά τη φάση της ψύξης και κατάψυξης των κομματιών του ζαμπόν.
- 75 Στο πλαίσιο αυτό πρέπει να γίνει δεκτό ότι οι έλεγχοι που θα πραγματοποιούνταν εκτός της περιοχής παραγωγής θα παρείχαν λιγότερες εγγυήσεις για την ποιότητα και τη γνησιότητα του προϊόντος από ό,τι οι έλεγχοι που πραγματοποιούνται εντός της περιοχής παραγωγής σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπουν οι προδιαγραφές (βλ. συναφώς την προπαρατεθείσα απόφαση Βέλγιο κατά Ισπανίας, σκέψη 67). Συγκεκριμένα, οι έλεγχοι που πραγματοποιούνται σύμφωνα με τη διαδικασία αυτή είναι λεπτομερείς και συστηματικοί και ανατίθενται σε επαγγελματίες που έχουν εξειδικευμένη γνώση των χαρακτηριστικών του ζαμπόν Πάρμας. Επιπλέον, δύσκολα οι εκπρόσωποι των δικαιούχων της ΠΟΠ θα μπορούσαν να οργανώσουν την αποτελεσματική διεξαγωγή τέτοιων ελέγχων στα άλλα κράτη μέλη.
- 76 Ο κίνδυνος για την ποιότητα και τη γνησιότητα του προϊόντος που προσφέρεται τελικά στον καταναλωτή είναι συνεπώς μεγαλύτερος όταν το προϊόν έχει τεμαχιστεί και συσκευαστεί εκτός της περιοχής παραγωγής του παρά εντός της περιοχής αυτής (βλ. συναφώς την προπαρατεθείσα απόφαση Βέλγιο κατά Ισπανίας, σκέψη 74).
- 77 Η ορθότητα της διαπίστωσης αυτής δεν αναιρείται από το γεγονός ότι, όπως τονίστηκε στην παρούσα υπόθεση, ο τεμαχισμός του ζαμπόν επιτρέπεται να γίνεται, υπό ορισμένες τουλάχιστον προϋποθέσεις, από τους εμπόρους λιανικής πώλησης και τους εστιατορες εκτός της περιοχής παραγωγής. Συγκεκριμένα, ο τεμαχισμός αυτός

πρέπει να γίνεται καταρχήν μπροστά στον καταναλωτή ή, τουλάχιστον, ο καταναλωτής μπορεί να το απαιτήσει, προκειμένου κυρίως να εξακριβώσει την ύπαρξη της αρχικής σημασίας πάνω στο χρησιμοποιούμενο χοιρομέρι. Ειδικότερα, ο τεμαχισμός και η συσκευασία του προϊόντος πριν από το στάδιο της λιανικής πώλησης ή της κατανάλωσης σε εστιατόριο συνιστούν, λόγω των ποσοτήτων του προϊόντος που θα αφορούσαν οι εργασίες αυτές, πολύ μεγαλύτερο κίνδυνο για τη φήμη μιας ΠΟΠ, αν οι έλεγχοι της γνησιότητας του προϊόντος και της ποιότητάς του είναι ανεπαρκείς, από ό,τι οι εργασίες στις οποίες προβαίνουν οι έμποροι λιανικής πώλησης ή οι εστιατορές.

- 78 Κατά συνέπεια, η προϋπόθεση περί τεμαχισμού και συσκευασίας εντός της περιοχής παραγωγής, η οποία έχει ως στόχο τη διαφύλαξη της φήμης του ζαμπόν Πάρμας μέσω της ενισχύσεως του ελέγχου των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του και της ποιότητάς του, πρέπει να θεωρηθεί ότι δικαιολογείται ως μέτρο προστασίας της ΠΟΠ, από το οποίο ωφελείται το σύνολο των οικείων παραγωγών και το οποίο έχει για αυτούς καθοριστική σημασία (βλ. συναφώς την προπαρατεθείσα απόφαση Βέλγιο κατά Ισπανίας, σκέψη 75).
- 79 Ο περιορισμός που απορρέει από την προϋπόθεση αυτή πρέπει να θεωρηθεί αναγκαίος για την επίτευξη του επιδιωκόμενου στόχου, καθόσον δεν υπάρχουν λιγότερο περιοριστικά εναλλακτικά μέτρα που να καθιστούν δυνατή την επίτευξή του.
- 80 Συναφώς, η ΠΟΠ «ζαμπόν Πάρμας» δεν θα προστατευόταν κατά τρόπο ανάλογο, αν στους εγκατεστημένους εκτός της περιοχής παραγωγής επιχειρηματίες επιβαλλόταν η υποχρέωση να ενημερώνουν τους καταναλωτές, με την επίθεση των κατάλληλων ετικετών, ότι ο τεμαχισμός και η συσκευασία πραγματοποιήθηκαν εκτός της περιοχής αυτής. Πράγματι, η προσβολή της ποιότητας ή της γνησιότητας του ζαμπόν που θα είχε τεμαχιστεί και συσκευαστεί εκτός της περιοχής παραγωγής, η οποία θα προέκυπτε από την επέλευση των κινδύνων που είναι συμφυείς με τον τεμαχισμό και τη συσκευασία, θα μπορούσε να βλάψει τη φήμη του συνόλου των ζαμπόν που διατίθενται στο εμπόριο με την ΠΟΠ «ζαμπόν Πάρμας», συμπεριλαμβανομένων όσων τεμαχίζονται και συσκευάζονται εντός της περιοχής παραγωγής υπό τον έλεγχο του συνόλου των παραγωγών που δικαιούται την ΠΟΠ (βλ. συναφώς την προπαρατεθείσα απόφαση Βέλγιο κατά Ισπανίας, σκέψεις 76 και 77).

- 81 Το συμπέρασμα συνεπώς είναι ότι η επιβολή της προϋπόθεσης ότι, για τη χρήση της ΠΟΠ «ζαμπόν Πάρμας» για το ζαμπόν που διατίθεται στο εμπόριο σε φέτες, πρέπει ο τεμαχισμός και η συσκευασία να έχουν πραγματοποιηθεί εντός της περιοχής παραγωγής μπορεί να θεωρηθεί δικαιολογημένη και, συνεπώς, συμβατή με το άρθρο 29 ΕΚ.

Επί του ζητήματος αν η προϋπόθεση περί τεμαχισμού και συσκευασίας εντός της περιοχής παραγωγής μπορεί να αντικαθίε στους επιχειρηματίες

Παρατηρήσεις που κατατέθηκαν στο Δικαστήριο

- 82 Το Consorzio και η Salumificio υποστηρίζουν ότι επιτρέπεται η επίκληση ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων της προϋπόθεσης περί τεμαχισμού και συσκευασίας εντός της περιοχής παραγωγής, την οποία προβλέπουν οι προδιαγραφές για την ΠΟΠ «ζαμπόν Πάρμας». Κατ' αυτούς, οι επιχειρηματίες δεν μπορούν να προβάλλουν άγνοια της προϋπόθεσης αυτής, η οποία προκύπτει από πράξεις και διατάξεις στις οποίες δεν έχουν πρόσβαση, παρά μόνον στην περίπτωση που υποβάλλεται το αίτημα να τους επιβληθεί κύρωση. Οι ανωτέρω φρονούν, συμφωνώντας με την Ιταλική Κυβέρνηση, ότι ο επιχειρηματίας δεν μπορεί, αντίθετα, να προβάλλει την άγνοιά του σε σχέση με την προϋπόθεση αυτή, όταν του ζητείται απλώς, όπως στην υπόθεση της κύριας δίκης, να παύσει στο μέλλον την πώληση ζαμπόν Πάρμας που έχει τεμαχιστεί και συσκευαστεί εκτός της περιοχής παραγωγής. Προσθέτουν δε ότι, εν πάση περιπτώσει, οι Asda και Hygrade δεν συνάντησαν στην κύρια δίκη καμία δυσκολία για να εξεύρουν και να χρησιμοποιήσουν ελεύθερα και νόμιμα όλα τα αναγκαία στοιχεία και έγγραφα, και συγκεκριμένα το κείμενο των προδιαγραφών στα αγγλικά, που υπήρχε από το 1997.
- 83 Η Γαλλική Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι, κατ' εφαρμογή του άρθρου 249 ΕΚ, κάθε ιδιώτης μπορεί να επικαλείται άμεσα τους κοινοτικούς κανονισμούς στο πλαίσιο των αστικών υποθέσεων ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων.

84 Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι η μη δημοσίευση των προδιαγραφών αποτελεί απόρροια της όλης οικονομίας του κανονισμού 2081/92 και της προβλεπόμενης ειδικής διαδικασίας καταχώρισης. Κατά την Επιτροπή, το προδικαστικό ερώτημα άπτεται της ίδιας της ουσίας της οικείας ρυθμίσεως και θέτει υπό αμφισβήτηση ολόκληρη τη διαδικασία καταχώρισης που προβλέπει ο κανονισμός 2081/92. Η μη δημοσίευση των προδιαγραφών οφείλεται σε εσκεμμένη επιλογή στην οποία προέβη ο κοινοτικός νομοθέτης σε σχέση με την απλοποιημένη διαδικασία. Με τη διαδικασία αυτή συγκεντρώθηκαν όλες οι ονομασίες που προστατεύονταν ήδη βάσει των εθνικών νομοθεσιών. Οι ονομασίες που καταχωρίστηκαν κατ' εφαρμογή της εν λόγω διαδικασίας ήσαν ήδη πολύ γνωστές όχι μόνο στο κοινό, αλλά πιθανότατα και στους επιχειρηματίες, δηλαδή στους εισαγωγείς, στους διανομείς και στους εμπόρους λιανικής πώλησης. Οι επιχειρηματίες αυτοί είναι επίσης πιθανότατο ότι εμπορεύονταν τα οικεία προϊόντα πριν από την καταχώριση της ΠΟΠ. Η μόνη πρόθεση του κοινοτικού νομοθέτη ήταν να παρασχεθεί στις προστατευόμενες ήδη από τις εθνικές νομοθεσίες ονομασίες η κοινοτική προστασία, κατόπιν εξακριβώσεως από την Επιτροπή ότι ήσαν σύμφωνες με το γράμμα και τις προϋποθέσεις των άρθρων 2 και 4 του κανονισμού 2081/92.

85 Οι Asda και Hygrade υποστηρίζουν ότι οι πράξεις που δεν έχουν δημοσιευθεί στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* δεν μπορούν να εκτελούνται έναντι των ιδιωτών, εφόσον, όπως στην υπόθεση της κύριας δίκης, οι ιδιώτες αυτοί δεν έχουν κανένα δικαίωμα να λάβουν αντίγραφο της πράξης αυτής, είτε στη γλώσσα τους είτε σε άλλη γλώσσα. Παρά την αρχή περί άμεσου αποτελέσματος των κανονισμών, την οποία προβλέπει το άρθρο 249 ΕΚ, τα κοινοτικά μέτρα δεν δημιουργούν δικαιώματα για τους ιδιώτες παρά μόνο αν είναι επαρκώς σαφή και ακριβή και δεν περιέχουν αμυγίες. Το περιεχόμενο και το αποτέλεσμα των κοινοτικών ρυθμίσεων πρέπει να είναι σαφή και προβλέψιμα από τους πολίτες, ειδάλλως προσβάλλονται η αρχή της ασφάλειας δικαίου και η αρχή της διαφάνειας. Οι θεσπιζόμενοι κανόνες πρέπει να δίδουν στους ενδιαφερόμενους τη δυνατότητα να γνωρίζουν επακριβώς το περιεχόμενο των υποχρεώσεών τους. Η μη δημοσίευση μιας πράξης αποτελεί κώλυμα για την επιβολή στους ιδιώτες των υποχρεώσεων που προβλέπει η πράξη αυτή. Επιπλέον, πρέπει να υπάρχει ευχέρεια προσβάσεως στο κείμενο με το οποίο επιβάλλεται υποχρέωση από το κοινοτικό δίκαιο, και μάλιστα στη γλώσσα του κράτους μέλους εντός του οποίου πρόκειται να εκτελεστεί η υποχρέωση αυτή. Αν δεν υπάρχει επίσημη μετάφραση, το κοινοτικό μέτρο δεν μπορεί να αντιταχθεί σε δικαιώματα ιδιωτών ούτε σε αστική ούτε σε ποινική δίκη. Αν το Consorzio μπορούσε να αξιώσει ενώπιον εθνικού δικαστηρίου την τήρηση προδιαγραφών που δεν έχουν δημοσιευθεί, θα προσβάλλονταν οι αρχές της ασφάλειας δικαίου και της διαφάνειας. Κατά συνέπεια, οι διατάξεις αυτών των προδιαγραφών δεν μπορούν να έχουν άμεσο αποτέλεσμα.

- 86 Η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου τονίζει ότι ο κανονισμός 1107/96 αναφέρει απλώς ότι η ονομασία «ζαμπόν Πάρμας» αποτελεί ΠΟΠ. Από κανένα στοιχείο αυτής της ΠΟΠ δεν προκύπτει ότι ο επιχειρηματίας που έχει αγοράσει ζαμπόν Πάρμας δεν μπορεί να το τεμαχίσει και να το συσκευάσει πριν το πωλήσει στον καταναλωτή. Από τη φύση των εργασιών αυτών ο επιχειρηματίας δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να συναγάγει ότι η ΠΟΠ «ζαμπόν Πάρμας» δεν μπορεί να χρησιμοποιείται για τις φέτες του ζαμπόν που καλυπτόταν με νόμιμα από την ΠΟΠ, αλλά τεμαχίστηκε εκτός της περιοχής παραγωγής του. Κάθε απαγόρευση της χρήσης της ΠΟΠ «ζαμπόν Πάρμας» πρέπει να χαρακτηρίζεται από διαφάνεια και να είναι ευχερώς προσιτή. Οι αρχές της διαφάνειας και της δυνατότητας πρόσβασης τηρούνται μόνον αν ο περιορισμός μπορεί να προσδιοριστεί ευχερώς, βάσει των επίσημων δημοσιεύσεων της Κοινότητας.

Απάντηση του Δικαστηρίου

- 87 Υπενθυμίζεται ότι, κατά το άρθρο 249, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ, ο κανονισμός έχει γενική ισχύ, είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.
- 88 Επομένως, ο κανονισμός δημιουργεί όχι μόνο δικαιώματα αλλά και υποχρεώσεις για τους ιδιώτες, οι οποίοι μπορούν να τις επικαλούνται έναντι άλλων ιδιωτών ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων.
- 89 Εντούτοις, η επιταγή της ασφάλειας δικαίου απαιτεί να παρέχει η κοινοτική ρύθμιση στους ενδιαφερομένους τη δυνατότητα να γνωρίζουν με ακρίβεια την έκταση των υποχρεώσεων που τους επιβάλλει (βλ. απόφαση της 1ης Οκτωβρίου 1998, C-209/96, Ηνωμένο Βασίλειο κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. I-5655, σκέψη 35).
- 90 Ο κανονισμός 2081/92 προβλέπει, στη δωδέκατη αιτιολογική σκέψη, ότι, για να δικαιούνται προστασίας σε κάθε κράτος μέλος, οι ονομασίες προέλευσης πρέπει να

καταχωρίζονται σε κοινοτικό επίπεδο και ότι η καταχώριση σ' ένα μητρώο επιτρέπει προσέτι να εξασφαλίζεται η ενημέρωση των επαγγελματιών και των καταναλωτών.

- 91 Εντούτοις, ο κανονισμός αυτός δεν προβλέπει τη δημοσίευση των προδιαγραφών ή στοιχείων των προδιαγραφών αυτών στο πλαίσιο της απλοποιημένης διαδικασίας.
- 92 Ο κανονισμός 1107/96 προβλέπει απλώς ότι η ΠΟΠ «ζαμπόν Πάρμας» καταχωρίζεται ως ΠΟΠ βάσει του άρθρου 17 του κανονισμού 2081/92.
- 93 Ο κανονισμός αυτός, καταχωρίζοντας την εν λόγω ΠΟΠ, προσδίδει κοινοτική ισχύ στις προϋποθέσεις τις οποίες προβλέπουν ή αφορούν οι προδιαγραφές, μεταξύ των οποίων καταλέγεται συγκεκριμένα η προϋπόθεση που επιβάλλει τον τεμαχισμό και τη συσκευασία εντός της περιοχής παραγωγής. Η προϋπόθεση αυτή συνεπάγεται για τους τρίτους υποχρέωση προς παράλειψη, για την τήρηση της οποίας ενδέχεται να προβλέπονται κυρώσεις αστικού, ή ακόμη και ποινικού, δικαίου.
- 94 Όπως όμως αναγνώρισαν κατά την παρούσα διαδικασία όσοι εξέφρασαν άποψη επί του θέματος, η προστασία που παρέχεται με μια ΠΟΠ δεν καλύπτει κατά κανόνα ορισμένες εργασίες όπως ο τεμαχισμός και η συσκευασία του προϊόντος. Η διεξαγωγή των εργασιών αυτών από τρίτους εκτός της περιοχής παραγωγής απαγορεύεται μόνον αν οι προδιαγραφές προβλέπουν ρητά σχετική προϋπόθεση.
- 95 Υπό τις περιστάσεις αυτές, η αρχή της ασφάλειας δικαίου απαιτούσε να έχει περιέλθει η επίμαχη προϋπόθεση σε γνώση των τρίτων μέσω της κατάλληλης

δημοσιοποίησής της με την κοινοτική ρύθμιση, π.χ. με τη ρητή μνεία της προϋπόθεσης αυτής στον κανονισμό 1107/96.

96 Δεν λόγω προϋπόθεση, δεδομένου ότι δεν περιήλθε σε γνώση των τρίτων, δεν μπορεί να τους αντιταχθεί ενώπιον εθνικού δικαστηρίου, ούτε προς τον σκοπό επιβολής ποινικής κυρώσεως ούτε στο πλαίσιο αστικής δίικης.

97 Δεν είναι βάσιμος ο ισχυρισμός ότι η δημοσιοποίηση των προϋποθέσεων που περιελάμβαναν οι προδιαγραφές δεν ήταν αναγκαία στο πλαίσιο της απλοποιημένης διαδικασίας του άρθρου 17 του κανονισμού 2081/92, αφού οι καταχωριζόμενες ονομασίες ήσαν ήδη πολύ γνωστές στο κοινό και στους επιχειρηματίες και αφού η μόνη πρόθεση του κοινοτικού νομοθέτη ήταν να επεκταθεί σε κοινοτικό επίπεδο η προστασία που παρείχαν ήδη οι εθνικές νομοθεσίες.

98 Συγκεκριμένα, πριν εκδοθεί ο κανονισμός 2081/92, οι ονομασίες προέλευσης προστατεύονταν βάσει εθνικών διατάξεων που δημοσιεύονταν και είχαν εφαρμογή καταρχήν μόνον εντός του κράτους μέλους που τις είχε θεσπίσει, εκτός αν υπήρχαν διεθνείς συμβάσεις που επέκτειναν την προστασία αυτή στο έδαφος άλλων κρατών μελών, κατόπιν συμφωνίας των συμβαλλόμενων μερών. Πέρα όμως από την τελευταία αυτή επιφύλαξη, δεν μπορεί να τεκμαίρεται ότι η κατάσταση αυτή είχε ως αποτέλεσμα ότι οι προϋποθέσεις που προβλέπονταν σε σχέση με τις εν λόγω ονομασίες προέλευσης ήσαν κατ' ανάγκη γνωστές στο κοινό και στους επιχειρηματίες ολόκληρης της Κοινότητας, ακόμη και όσον αφορά την ακριβή έκταση της παρεχόμενης προστασίας, η οποία προσδιοριζόταν από προδιαγραφές και από εθνικές διατάξεις τεχνικού περιεχομένου, οι οποίες ήσαν συνταγμένες στην εθνική γλώσσα του οικείου κράτους μέλους.

99 Το συμπέρασμα επομένως είναι ότι η προϋπόθεση περί τεμαχισμού και συσκευασίας του προϊόντος εντός της περιοχής παραγωγής δεν μπορεί να αντιταχθεί στους επι-

χειρωνακτικές, διότι δεν περιήλθε σε γνώση τους μέσω της κατάλληλης δημοσιοποίησής της με την κοινοτική ρύθμιση.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 100 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, η Ισπανική, η Γαλλική και η Ιταλική Κυβέρνηση και η Επιτροπή, που κατέθεσαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

κρίνοντας επί του ερωτήματος που του υπέβαλε με διάταξη της 8ης Φεβρουαρίου 2001 το House of Lords, αποφαινεται:

- 1) Ο κανονισμός (ΕΟΚ) 2081/92 του Συμβουλίου, της 14ης Ιουλίου 1992, για την προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων και των ονομασιών προέλευσης των γεωργικών προϊόντων και των τροφίμων, όπως τροποποιήθηκε με την Πράξη περί των όρων προσχωρήσεως της Δημοκρατίας της Αυστρίας, της Δημοκρατίας της Φινλανδίας και του Βασιλείου της Σουηδίας και των προσαρμογών των Συνθηκών επί των οποίων βασίζεται η Ένωση, έχει την έννοια ότι δεν**

απαγορεύει, όσον αφορά τη χρήση μιας προστατευόμενης ονομασίας προέλευσης, την επιβολή της προϋπόθεσης περί πραγματοποίησης ορισμένων εργασιών, όπως είναι ο τεμαχισμός και η συσκευασία του προϊόντος, εντός της περιοχής παραγωγής, εφόσον η προϋπόθεση αυτή προβλέπεται από τις προδιαγραφές.

- 2) Η επιβολή της προϋπόθεσης ότι, για τη χρήση της προστατευόμενης ονομασίας προέλευσης «Prosciutto di Parma» για το ζαμπόν που διατίθεται στο εμπόριο σε φέτες, πρέπει ο τεμαχισμός και η συσκευασία να έχουν πραγματοποιηθεί εντός της περιοχής παραγωγής συνιστά μέτρο αποτελέσματος ισοδύναμου με ποσοτικό περιορισμό των εξαγωγών, υπό την έννοια του άρθρου 29 ΕΚ, αλλά μπορεί να θεωρηθεί δικαιολογημένη και, συνεπώς, συμβατή με την τελευταία αυτή διάταξη.
- 3) Εντούτοις, η επίμαχη προϋπόθεση δεν μπορεί να αντισταχθεί στους επιχειρηματίες, διότι δεν περιήλθε σε γνώση τους μέσω της κατάλληλης δημοσιοποίησης της με την κοινοτική ρύθμιση.

Rodríguez Iglesias	Puissochet	Wathelet
Schintgen	Timmermans	Gulmann
Edward	Jann	Σκουρής
Macken	Colneric	
von Bahr	Cunha Rodrigues	

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 20 Μαΐου 2003.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος

R. Grass

G. C. Rodríguez Iglesias